

Update:

Op 2 november 2023 heeft Follow the Money (FtM) een vervolgartikel gepubliceerd over de openbaarheid van overheidsinformatie. Volgens FtM bestaat binnen het ministerie van BZK het voornemen om interne communicatie van ministeries voortaan niet-opvraagbaar te maken. Hiertoe zou de Wet open overheid (Woo) gewijzigd worden door het recht op informatie te beperken van 'documenten' tot 'officiële documenten'. FtM vroeg Annemarie Drahmman wat zij van dit voornemen vindt.

Annemarie Drahmman is verbaasd dat dit wordt overwogen: 'Ten eerste is het een fundamentele keuze om het recht op informatie te beperken. Het is het omgekeerde van wat ooit de doelstelling was van de Woo. Dat is meer dan een voorstel om de uitvoeringspraktijk te verbeteren en verdient een principiële discussie in de Tweede Kamer.'

Bovendien zou zo'n discussie nu te vroeg komen, zegt ze: 'De informatiehuishouding op orde krijgen is een meerjarig traject. Wil je nu al het recht van journalisten op informatie beperken, terwijl je nog niet weet wat de effecten zijn als de informatiehuishouding wel werkt?' De Woo beperken tot officiële documenten leidt bovendien niet tot het volledig uitsluiten van een communicatiesysteem zoals Whatsapp, zegt Drahmman: 'Ook in landen die werken met het begrip "officiële documenten" geldt dat alle contacten met externe partijen officiële documenten zijn en moeten worden gearchiveerd. Dus de appjes tussen minister De Jonge en Sywert van Lienden over de mondkapjesdeal hadden dan ook opgeslagen moeten worden.'

'Vanuit het oogpunt van uitvoerbaarheid lijkt het aantrekkelijk om het recht op overheidsinformatie te beperken tot officiële documenten (...) Tegelijkertijd zou een dergelijk besluit een zeer principiële keuze zijn, omdat daarmee de mogelijkheden om de overheid te kunnen controleren (hetgeen een van de doelstellingen van de Woo is) wordt beperkt.' Journalisten krijgen daarmee het 'recht om lege kasten te mogen inspecteren,' want 'wat heb je aan een recht op informatie als relevante informatie niet in officiële documenten wordt neergelegd, maar (al dan niet opzettelijk) uitsluitend in interne e-mails en concepten?'

De Woo verder uitkleden zou een verkeerd signaal zijn, zegt Drahmman: 'In Zweden vallen inderdaad alleen officiële documenten onder de wet, maar dat bergt ook het risico van een schaduw-informatiestroom.' Het 'echte verhaal' blijft verborgen in de conceptfase. Ambtenaren en bestuurders zouden bewust bepaalde onderwerpen binnen de e-mailfase kunnen houden en daarmee 'intern', dus buiten de Woo. 'Dat zou niet problematisch zijn als er veel vertrouwen was in de overheid, maar uit het rapport van het ACOI is gebleken dat dat er nu niet is.' Journalisten hebben aangegeven dat ze denken dat het traineren van Woo-verzoeken politiek gemotiveerd is. 'Het zou juist het wantrouwen voeden en averechts werken als je als overheid je archieven niet op orde hebt, maar er in plaats van dat aan te pakken voor kiest om het recht op informatie te beperken.'

Het hele artikel is [hier](#) te lezen.